

Bilgisayar Bilimi

ve

Programlama

-2-

WİNDOWS 10/11 KURULUM ve AYARLAR

1. Windows 10/11 Kurulumu:

GEREKLİLİKLER

1. Windows 10 veya 11 ISO dosyası
 - o [Microsoft Resmi Sitesi](#) üzerinden indirebilirsiniz.
2. 8 GB veya daha büyük bir USB bellek
 - o ISO'yu yazdırmak için.
3. Rufus (veya Microsoft'un kendi Medya Oluşturma Aracı)
 - o USB'ye Windows yazmak için.
4. UEFI/BIOS erişimi
 - o USB'den boot etmek için.

1. Kurulum USB'si Hazırlama

Yöntem 1 – [Microsoft Media Creation Tool](#)

1. Aracı indirip çalıştırın.
2. “Başka bir bilgisayar için yükleme medyası oluşturun” seçeneğini seçin.
3. Dil, sürüm ve mimari (32/64-bit) seçin.
4. “USB flash sürücü” seçeneğini seçin.
5. USB belleği takın → kurulum tamamlanana kadar bekleyin.

Yöntem 2 – Rufus ile ISO Yazdırma

1. [Rufus](#) indir ve çalıştır.
2. USB belleği takın.
3. ISO dosyasını seçin.
4. Bölüm düzeni: UEFI sistemler için **GPT**, eski sistemler için **MBR**.
5. Başlat → işlem tamamlanınca USB hazır.

2. BIOS/UEFI Ayarları

1. Bilgisayarı yeniden başlatın.
2. Açılışta BIOS'a girmek için genellikle **DEL**, **F2**, **ESC** veya **F12** tuşlarına basın.

3. **Boot Order** (Öncelik) menüsüne gidin.
4. USB belleği ilk sıraya alın.
5. Değişiklikleri kaydedin ve çıkın.

3. Windows Kurulumu Başlıyor

USB'den boot ettiğinizde karşınıza kurulum ekranı gelir:

Adım 1: Dil ve Klavye Seçimi

- Dil: Türkçe
- Saat ve para birimi: Türkçe (Türkiye)
- Klavye: Türkçe Q (ya da ihtiyacınıza göre F)
- “İleri” → “Şimdi yükle”

Adım 2: Ürün Anahtarı

- Ürün anahtarınız varsa yazın.
- Yoksa “Ürün anahtarım yok” diyerek geçebilirsiniz (deneme sürümü yüklenir, sonra etkinleştirilebilir).

Adım 3: Windows Sürümü Seçme

- Home / Pro gibi bir sürüm seçin (lisansınıza uygun olanı).
- “İleri” deyin.

Adım 4: Lisans Sözleşmesi

- “Lisans koşullarını kabul ediyorum” kutusunu işaretleyin.
- “İleri” tıklayın.

Adım 5: Yükleme Türü

- **Özel: Yalnızca Windows’u yükle (gelişmiş)** seçin → Temiz kurulum yapılacaktır.

Adım 6: Disk Bölümleme

Burada tüm disk yapıları listelenir.

- Eski sistemi silmek istiyorsanız tüm bölümleri seçin → **Sil** deyin → Boş alan kalana kadar temizleyin.
- “Yeni” diyerek yeni bir bölüm oluşturun (Windows otomatik olarak sistem bölümleri de oluşturur).
- “İleri” deyin → Kurulum başlar.

🕒 4. Kurulumun Bitmesi ve İlk Ayarlar

Kurulum tamamlandığında sistem yeniden başlar. Bundan sonra:

I. Bölge ve Klavye

- Türkiye → Türkçe Q

II. İnternet Bağlantısı

- Wifi veya kablolu bağlantı → gerekirse “Atla” diyerek geçilebilir.

III. Microsoft Hesabı ile Giriş

- Hesabınız varsa girin, yoksa “Çevrimdışı hesap” → “Sınırlı deneyimle devam et” seçin.
- Kullanıcı adı ve şifre belirleyin.

IV. Gizlilik Ayarları

- Konum, tanılama, reklam kimliği gibi seçenekler → kapatıp geçebilirsiniz.

V. Kurulum Tamamlandı

- Masaüstü açıldığında sistem hazırdır.

✅ 5. Kurulum Sonrası Yapılacaklar

1. Güncellemeleri yükleyin:

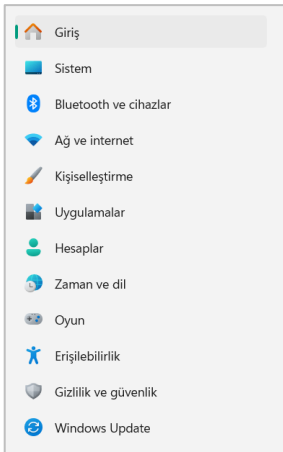
Ayarlar → Güncelleştirme ve Güvenlik → Windows Update

2. Sürücülerini kontrol edin:

Gerekirse üretici sitelerinden ses, ekran kartı vb. sürücülerini yükleyin.

3. Gereksiz uygulamaları kaldırın

4. Antivirüs ve güvenlik ayarlarını yapın (isteğe bağlı)

2. Windows 11 Denetim Masası:

Windows 11’de Denetim Masası (Control Panel) klasik Windows arayüzünü korur ve sistemin birçok temel ayarına erişim sağlar. Microsoft, **Ayarlar uygulamasını** öne çıkarsa da Denetim Masası hâlâ aktiftir ve birçok detaylı ayar burada bulunur.

Aşağıda **Windows 11 Denetim Masası’ndaki tüm öğeler** alfabetik olarak listelenmiş ve kısa açıklamalarıyla birlikte sunulmuştur:

 Windows 11 – Denetim Masası Öğeleri (Control Panel Items)

Öge Adı	Açıklama
Aygıt Yöneticisi (Device Manager)	Donanım aygıtlarını ve sürücülerini yönetmenizi sağlar.
Aygıtlar ve Yazıcılar	Yazıcılar, tarayıcılar ve bağlı cihazları görüntüleyip yönetebilirsiniz.
Aygıt ve Yazıcı Ekle	Yeni bir cihaz veya yazıcı eklemek için kullanılır.
Bölge (Region)	Tarih, saat ve sayı biçimlerini belirler.
BitLocker Sürücü Şifrelemesi	Sürücülerini şifreleyerek veri güvenliği sağlar. (Yalnızca bazı sürümlerde)
Donanım ve Ses	Ses aygıtları, güç seçenekleri ve aygıt yöneticisine bağlantı içerir.
Dosya Geçmişi (File History)	Belirli klasörleri yedeklemek için kullanılır.
Ebeveyn Denetimleri	Çocuklar için içerik ve zaman sınırlamaları ayarlarını içerir. (Artık Ayarlar > Aile)
Enerji Seçenekleri (Power Options)	Güç planları ve uyku modları ayarlanır.
Fare (Mouse)	İşaretçi hızı, düğme işlevleri, tekerlek ayarları yapılır.
Görev Çubuğu ve Başlat Menüsü	(Bazı sürümlerde) Özelleştirme seçenekleri sunar.
Güncelleştirme ve Güvenlik	(Artık Ayarlar uygulamasına yönlendiriyor.)
İnternet Seçenekleri	Internet Explorer ayarları ve ağ yapılandırmaları içerir.
Java	Bilgisayardaki Java ayarları (Yalnızca Java yüklüyse görünür).
Kamera	Bağlı kameraların ayarları (bazı sürümlerde).
Klasör Seçenekleri (File Explorer Options)	Dosya Gezgini'nin nasıl çalışacağını belirler.
Klavye	Tekrar oranları, düzen ve hız ayarları yapılır.
Kolay Erişim Merkezi	Erişilebilirlik seçenekleri (ekran okuyucu, ekran klavyesi vs).
Konuşma Tanıma (Speech Recognition)	Sesle denetim ve konuşmayla yazı yazma.
Programlar ve Özellikler	Programları kaldırma, Windows bileşenlerini etkinleştirme.
Renk Yönetimi	Monitör renk profilleri ayarlanabilir.
Ses (Sound)	Hoparlör, mikrofon ve ses çıkış/giriş ayarları.
Sistem (System)	Bilgisayar özellikleri, sistem koruması, uzaktan bağlantılar.
Synaptics Touchpad (veya benzeri)	Dokunmatik yüzey ayarları (donanıma bağlı olarak görünür).
Tablet Ayarları	(Dokunmatik ekranlı cihazlarda) tablet modu ayarları.
Telefon ve Modem	Eski modem aygıtlarıyla ilgili ayarlar.
Varsayılan Programlar	Dosya türlerine karşılık gelen uygulamaları belirleme.
Veri Yedekleme ve Geri Yükleme	Windows 7 tarzı yedekleme araçları.

Windows Defender Güvenlik Duvarı	Güvenlik duvarı kuralları ve izinler.
Windows Mobility Center	Dizüstü bilgisayarlar için parlaklık, pil, ekran ayarları.
Windows Araçları (Windows Tools)	Gelişmiş sistem araçlarına (Olay Görüntüleyici, Disk Temizleme, vb.) kısayollar içerir.
Yazı Tipleri (Fonts)	Sistem yazı tiplerini görüntüleme ve yükleme.
Yedekleme ve Geri Yükleme (Windows 7)	Eski tip yedekleme yöntemi hâlâ bulunur.
Zamanlayıcı (Task Scheduler)	Görev zamanlama işlemleri için gelişmiş yönetim.

⚙️ Denetim Masasına Nasıl Ulaşılır?

Yöntem 1: 🔍 Başlat Menüsü → “**Denetim Masası**” yaz → Enter

Yöntem 2: 🖱️ Win + R → control → Enter

Yöntem 3: Yeni Windows Ayarları ekranında → "Diğer ayarlar" → Denetim Masası'na yönlendirir.

Resim 1. Denetim Masası Öğeleri

3. Windows üzerinde yardımcı yazılımlara alternatif olarak kullanılacak komutlar / uygulamalar:

Windows'ta yardımcı yazılımlar kullanmadan **disk bakımı** yapmak mümkündür. Microsoft, disk sağlığını kontrol etmek ve iyileştirmek için bir dizi **yerleşik araç** ve **komut** sunar. İşte Windows'ta disk bakımı için kullanılacak **tüm yerleşik komutlar ve uygulamalar**, kullanım amaçlarıyla birlikte:

1. Disk Denetimi (CHKDSK)

Amaç: Dosya sistemi hatalarını, bozuk sektörleri ve diğer disk sorunlarını tarar ve düzeltir.

Komut: `chkdsk C: /f /r /x`

Açıklamalar:

- C: → Denetlenecek sürücü.
- /f → Hataları otomatik olarak düzeltir.
- /r → Bozuk sektörleri bulur ve okunabilir verileri kurtarır.
- /x → Gerekirse sürücüyü ayırır (unmount).

Kullanım: Komut İstemi (CMD) veya PowerShell'i Yönetici olarak çalıştırarak yazılmalı.

2. Disk Birleştirme (Defrag)

Amaç: Dosya parçalanmasını gidererek disk performansını artırır (özellikle HDD'lerde).

Komut: `defrag C: /O`

Açıklamalar:

- C: → İşlem yapılacak sürücü.
- /O → Tüm birleştirme optimizasyonlarını gerçekleştirir.

Uygulama Arayüzü:

- Başlat → “Sürücülerini Birleştir ve En İyi Duruma Getir” yaz → aracı aç.

3. Disk Temizleme (Disk Cleanup)

Amaç: Gereksiz dosyaları (geçici dosyalar, sistem dosyaları vb.) temizler.

Komut: `cleanmgr`

Gelişmiş Temizlik:

`cleanmgr /sageset:1`

cleanmgr /sagerun:1

- İlk ayarları seçtirir, ikincisi uygular.

Uygulama Arayüzü:

- Başlat → “Disk Temizleme” yaz → çalıştır.

4. Disk Yönetimi (Disk Management)

Amaç: Bölümleme, formatlama, disk ekleme vb. işlemler.

Komut: diskmgmt.msc

Not: Görsel arayüzdür. Komut satırı işlemleri için diskpart kullanılır.

5. DiskPart

Amaç: Disk bölümleri oluşturma, silme, biçimlendirme, etkinleştirme gibi gelişmiş işlemler.

Komutlar: diskpart

İçinde örnek komutlar:

list disk

select disk 0

list partition

select partition 1

detail partition

6. S.M.A.R.T. Disk Durumu (PowerShell)

Amaç: SSD ve HDD sağlığını S.M.A.R.T. verileriyle kontrol eder.

PowerShell Komutu:

Get-PhysicalDisk | Select-Object MediaType, Size, SerialNumber, HealthStatus

7. Performans İzleyici (Performance Monitor)

Amaç: Disk G/Ç performansını gerçek zamanlı olarak izleme.

Komut: perfmon

8. Kaynak İzleyici (Resource Monitor)

Amaç: Disk okuma/yazma yapan işlemleri anlık olarak görme.

Komut: resmon

→ "Disk" sekmesinden izlenebilir.

9. Windows Güvenilirlik Monitörü

Amaç: Disk hataları da dahil olmak üzere sistem kararlılığı ve hata geçmişi.

Komut: perfmon /rel

10. Dosya Sistemi ve Disk Bilgileri (fsutil)

Komut: fsutil fsinfo drives

fsutil fsinfo volumeinfo C:

11. Windows PowerShell – Gelişmiş Disk Kontrolleri

Dosya Sistemi Denetimi:

Repair-Volume -DriveLetter C -Scan

Hata Düzeltme:

Repair-Volume -DriveLetter C -OfflineScanAndFix

Notlar:

- SSD disklerde defrag işlemi sınırlı olarak yapılır (Windows otomatik olarak optimize eder; TRIM komutu kullanılır).
- CHKDSK ile /r kullanımı fiziksel disk hatalarını kontrol etmek için idealdir ama zaman alabilir.
- Önemli işlemler öncesinde **yedekleme** yapmanız önerilir.

4. Windows'ta Sık Kullanılan Kısa Yollar

Genel Sistem Kısayolları

Kısayol	Açıklama
Win + D	Tüm pencereleri küçültüp masaüstünü gösterir
Win + E	Dosya Gezgini'ni açar
Win + L	Bilgisayarı kilitler
Win + A	Hızlı ayarlar panelini açar (ses, parlaklık, Bluetooth vs)
Win + N	Bildirim merkezi ve takvimi açar
Win + I	Ayarlar uygulamasını açar
Win + S	Arama kutusunu açar
Win + X	Gelişmiş başlat menüsü (ayarlar, disk yönetimi, cmd vb)

☐ Pencere Yönetimi

Kısayol	Açıklama
Win + ↑	Pencereyi büyüt
Win + ↓	Pencereyi küçült
Win + ←	Pencereyi sola yasla
Win + →	Pencereyi sağa yasla
Win + Z	Snap düzenleme menüsünü açar (yeni)
Alt + Tab	Açık uygulamalar arasında geçiş

Görev ve Sistem Araçları

Kısayol	Açıklama
Ctrl + Shift + Esc	Görev Yöneticisi
Win + R	Çalıştır penceresi
Win + Pause/Break	Sistem özelliklerini gösterir
Win + PrintScreen	Ekran görüntüsünü alır ve resimler klasörüne kaydeder

 Yazma ve Giriş

Kısayol	Açıklama
Ctrl + C, Ctrl + V, Ctrl + X	Kopyala, yapıştır, kes
Ctrl + Z, Ctrl + Y	Geri al, yinele
Ctrl + A	Tümünü seç
Ctrl + Shift + V	Biçimlendirmesiz yapıştır (destekleyen uygulamalarda)

 Çoklu Masaüstü / Sanal Masaüstü

Kısayol	Açıklama
Win + Ctrl + D	Yeni sanal masaüstü oluştur
Win + Ctrl + → / ←	Sanal masaüstleri arasında geçiş
Win + Ctrl + F4	Aktif sanal masaüstünü kapat